Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
GERARDA HOGANA,
predstavljeni 25. marca 2021 [1]

Zadeva C-768/19

Bundesrepublik Deutschland
proti
SE,
ob udeležbi
Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Nemčija))

„Predhodno odločanje – Območje svobode, varnosti in pravice – Mednarodna zaščita – Subsidiarna zaščita – Direktiva 2011/95/EU – Člen 2(j), tretja alinea – Pravica do subsidiarne zaščite, ki jo ima po nacionalnem pravu odrasla oseba kot starš neporočene mladoletne osebe, upravičene do subsidiarne zaščite – Trenutek, ki je odločilen za presojo, ali je zadevna oseba ‚mladoletnik‘“

I. Uvod

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Nemčija) z dne 15. avgusta 2019, ki je bil v sodnem tajništvu Sodišča vložen 18. oktobra 2019, se nanaša na razlago člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite [2] ter člena 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina). V njem se ponovno postavljajo precej skrb vzbujajoča vprašanja glede ustreznih datumov, ki naj bi se upoštevali pri obravnavi prošenj za združitev družine, vloženih po podelitvi mednarodne zaščite drugim družinskim članom.

2. Predlog za sprejetje predhodne odločbe je bil vložen v okviru spora med osebo SE in Bundesrepublik Deutschland (Zvezna republika Nemčija), ki je nastal, ker je zadnjenavedena zavrnila prošnjo za priznanje subsidiarne zaščite, ki jo je oseba SE vložila kot starš neporočene mladoletne osebe, ki je v tej državi članici upravičena do subsidiarne zaščite (sin osebe SE).

[1] Jezik izvirnika: angleščina.

[2] UL 2011, L 337, str. 9.

3. Da bi se oseba SE in njen sin štela za „družinska člana“ v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95, mora biti sin osebe SE med drugim mladoleten in neporočen.[3] Zvezna republika Nemčija je priznanje subsidiarne zaščite osebi SE zavrnila zato, ker je ta za azil v tej državi članici sicer zaprosila, ko je bil njen sin še mladoleten, vendar je formalno prošnjo za azil v tej državi članici vložila dan po tem, ko je njen sin postal polnoleten.

4. S tem predlogom za sprejetje predhodne odločbe je Sodišče pozvano, naj med drugim določi, kateri datum je odločilen za presojo vprašanja, ali je oseba, upravičena do subsidiarne zaščite (v obravnavani zadevi sin osebe SE), „mladoletnik“ v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95.

5. Pred obravnavo teh vprašanj pa je treba najprej predstaviti upoštevne pravne določbe in dejansko stanje iz postopka v glavni stvari

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Direktiva 2011/95

6. Člen 1 Direktive 2011/95, naslovljen „Namen“, določa:

„Namen te direktive je določitev standardov glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite.“

7. Člen 2 Direktive 2011/95, naslovljen „Opredelitve pojmov“, določa:

„V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[…]

(j) ‚družinski člani‘ v primeru, da je družina že obstajala v izvorni državi, pomenijo v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito naslednje člane družine upravičenca do mednarodne zaščite, prisotne v isti državi članici:

– […],

– […],

– očeta, mater ali drugo odraslo osebo, ki je za upravičenca do mednarodne zaščite odgovorna v skladu z zakonom ali s prakso zadevne države članice, če je navedeni upravičenec mladoleten ali neporočen;

(k) ‚mladoletnik‘ pomeni državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, mlajšo od 18 let;

[3] To merilo v obravnavani zadevi ni sporno.

[…]“.

8. Člen 3 Direktive 2011/95, naslovljen „Ugodnejši standardi“, določa:

„Države članice lahko uvedejo ali ohranijo ugodnejše standarde za opredelitev osebe kot begunca ali osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, in za opredelitev vsebine mednarodne zaščite, v kolikor so ti standardi združljivi s to direktivo.“

9. Člen 23 Direktive 2011/95, naslovljen „Ohranjanje enotnosti družine“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da se lahko ohrani enotnost družine.

2. Države članice zagotovijo, da so družinski člani upravičenca do mednarodne zaščite, ki sami ne izpolnjujejo pogojev za tako zaščito, upravičeni do ugodnosti iz členov 24 do 35, skladno z nacionalnimi postopki in v obsegu, združljivem z osebnim pravnim statusom družinskega člana.

[…]“.

10. Člen 24 Direktive 2011/95, naslovljen „Dovoljenja za prebivanje“, določa:

„[…]

2. Čim prej po priznanju mednarodne zaščite države članice upravičencem do statusa subsidiarne zaščite in njihovim družinskim članom izdajo dovoljenje za prebivanje, ki se ga lahko podaljša in ki mora veljati vsaj eno leto oziroma, v primeru podaljšanja, vsaj dve leti, razen če nujni razlogi nacionalne varnosti ali javnega reda zahtevajo drugače.“

2. Direktiva 2013/32/EU

11. Člen 6 Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite,[4] naslovljen „Dostopnost postopka“, določa:

„1. Ko prosilec poda prošnjo za mednarodno zaščito pri organu, ki je po nacionalnem pravu pristojno za evidentiranje takšnih prošenj, se prošnja evidentira najpozneje tri delovne dni potem, ko je prošnja podana.

Če se prošnja za mednarodno zaščito poda pri drugih organih, za katere je verjetno, da bodo prejeli takšne prošnje, vendar po nacionalnem pravu niso pristojni za evidentiranje, države članice zagotovijo, da se prošnja evidentira najpozneje šest dni potem, ko je prošnja podana.

[…]

2. Države članice zagotovijo, da ima oseba, ki poda prošnjo za mednarodno zaščito, dejansko možnost, da jo vloži v najkrajšem možnem času. Kadar prosilec ne vloži svoje prošnje, lahko država članica uporabi člen 28.

[4] UL 2013, L 180, str. 60.

3. Brez poseganja v odstavek 2 lahko države članice zahtevajo, da se prošnje za mednarodno zaščito vložijo osebno in/ali na določenem mestu.

4. Ne glede na odstavek 3 se za prošnjo za mednarodno zaščito šteje, da je bila vložena, ko obrazec, ki ga predloži prosilec ali, kadar tako določa nacionalno pravo, uradno poročilo prejmejo pristojni organi zadevne države članice.

[…]“.

B. Nemško pravo

12. Člen 13 Asylgesetz [5] (zakon o azilu, v nadaljevanju: AsylG) določa:

„(1) Šteje se, da prošnja za azil obstaja, če iz volje tujca, podane pisno, ustno ali na drug način, izhaja, da na zveznem ozemlju išče zaščito pred političnim preganjanjem ali zaščito pred odstranitvijo ali drugo vrnitvijo v državo, v kateri mu grozi preganjanje v smislu člena 3(1) ali resna škoda v smislu člena 4(1).

[…]“.

13. Člen 14 AsylG določa:

„(1) Prošnjo za azil je treba vložiti pri izpostavi zveznega urada, ki vodi sprejemni center, pristojen za sprejem tujca. […]

[…]“.

14. Člen 26 AsylG določa:

„[…]

(2) Otroku osebe, ki ji je priznana pravica do azila, ki je v trenutku vložitve prošnje za azil mladoleten in neporočen, se na podlagi prošnje prizna pravica do azila, če priznanja tujca kot osebe, ki ji je priznana pravica do azila, ni mogoče izpodbijati in tega priznanja ni treba odpraviti ali razglasiti za ničnega.

(3) Staršem mladoletne, neporočene osebe, ki ji je priznana pravica do azila, ali drugemu odraslemu v smislu člena 2(j) Direktive [2011/95] se na podlagi prošnje prizna pravica do azila, če:

1. priznanja statusa osebe, ki ji je priznana pravica do azila, ni mogoče izpodbijati;

2. je družina v smislu člena 2(j) Direktive [2011/95] že obstajala v državi, v kateri je oseba, ki ji je priznana pravica do azila, politično preganjana;

3. so v državo vstopili pred priznanjem statusa osebe, ki ji je priznana pravica do azila, oziroma so prošnjo za azil vložili nemudoma po vstopu;

[5] BGB1. 2008 I, str. 1798, v različici, ki jo je navedlo predložitveno sodišče.

4. priznanja statusa osebe, ki ji je priznana pravica do azila, ni treba odpraviti ali razglasiti za ničnega, in

5. imajo pravico do varstva in vzgoje za osebo, ki ji je priznana pravica do azila.

Za sorojence mladoletne osebe, ki ji je priznana pravica do azila, ki so v trenutku vložitve njihove prošnje mladoletni in neporočeni, se smiselno uporabljajo točke od (1) do (4) prvega stavka.

[…]

(5) Za družinske člane v smislu odstavkov od (1) do (3) upravičencev do mednarodne zaščite se smiselno uporabljajo odstavki od (1) do (4). Namesto pravice do azila se prizna status begunca ali subsidiarna zaščita. […]

[…]“.

15. Člen 77 AsylG določa:

„1. V sporih na podlagi tega zakona sodišče izhaja iz stvarnega in pravnega položaja v času zadnje obravnave; če se odločba izda brez obravnave, je odločilen trenutek, v katerem se sprejme odločba. […]

[…]“.

III. Dejansko stanje v postopku v glavni stvari in predlog za sprejetje predhodne odločbe

16. Oseba SE je zaprosila za priznanje statusa subsidiarne zaščite na podlagi dejstva, da je oče neporočenega mladoletnika, ki mu je bil ta status že priznan. Oseba SE je po lastnih navedbah afganistanski državljan in oče sina, rojenega 20. aprila 1998, ki je leta 2012 vstopil na ozemlje Zvezne republike Nemčije in tam 21. avgusta 2012 vložil prošnjo za azil.[6]

17. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (zvezni urad za migracije in begunce, Nemčija, v nadaljevanju: zvezni urad) je s pravnomočno odločbo z dne 13. maja 2016 zavrnil prošnjo za azil, ki jo je vložil sin osebe SE. Kljub temu pa mu je bil priznan status subsidiarne zaščite.

18. Oseba SE je po lastnih navedbah po kopenski poti januarja 2016 vstopila v Zvezno republiko Nemčijo. Februarja 2016 je zaprosila za azil in 21. aprila 2016 vložila formalno prošnjo za mednarodno zaščito.

19. Zvezni urad je zavrnil njene prošnje za priznanje azila, priznanje statusa begunca oziroma statusa subsidiarne zaščite ter za ugotovitev obstoja prepovedi odstranitve v skladu s členom 60(5) in členom 60(7), prvi stavek, Aufenthaltsgesetz (zakon o prebivanju).

20. Verwaltungsgericht (upravno sodišče, Nemčija) je z izpodbijano sodbo Zvezni republiki Nemčiji naložilo, naj osebi SE na podlagi člena 26(5) v povezavi s členom 26(3), prvi stavek, AsylG kot staršu neporočene mladoletne osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, prizna status subsidiarne zaščite.

[6] Navedeni datum, to je 21. avgust 2012, je razviden iz nacionalnega spisa, ki ga je predložitveno sodišče vložilo v sodnem tajništvu Sodišča. Ni pa razviden iz besedila predloga za sprejetje predhodne odločbe, zato ga mora predložitveno sodišče preveriti.

21. Po mnenju Verwaltungsgericht (upravno sodišče) naj bi bil sin osebe SE v trenutku vložitve prošnje za azil, ki je v tem pogledu odločilen, še mladoleten. V zvezi s tem naj bi bilo treba šteti, da je prošnja za azil podana takoj, ko je pristojni organ seznanjen namero o podaji prošnje za azil, ki jo je podal iskalec zaščite.

22. Zvezna republika Nemčija je pri predložitvenem sodišču vložila revizijo, v kateri zatrjuje kršitev člena 26(3), prvi stavek, AsylG. Trdi, da naj bi bil v skladu s členom 77(1), prvi stavek, AsylG za presojo stvarnega in pravnega položaja načeloma odločilen trenutek zadnje obravnave pred sodiščem, ki ugotavlja dejansko stanje, ali – če te ni – trenutek, ko sodišče, ki meritorno odloča, izda odločbo, s katero je postopek končan. Člen 26(3) AsylG naj v tem pogledu ne bi vseboval nobene izrecne zakonske izjeme. Njegovi pogoji glede dejanskega stanja in njegova zgradba naj bi kazali na to, da se lahko pravica vsekakor izvede le iz statusa osebe, ki je ob lastnem priznanju statusa še mladoletna. Trdi tudi, da je ta določba namenjena posebnim interesom varstva mladoletne osebe, upravičene do zaščite, ki naj bi načelno obstajali le toliko časa, dokler je ta oseba mladoletna.

23. Zvezna republika Nemčija prav tako trdi, da tudi če bi bilo treba pri mladoletnosti izhajati iz datuma, ko je starš vložil prošnjo za azil, naj za to ne bi bil odločilen trenutek vložitev namere o podaji prošnje za azil (člen 13 AsylG), temveč trenutek vložitve formalne prošnje za azil (člen 14 AsylG). Za izpolnitev zahteve glede vložitve prošnje, določene v členu 26(3), prvi stavek, AsylG, naj ne bi zadoščalo, da je pristojni organ – v obravnavani zadevi zvezni urad – zgolj seznanjen z vložitvijo namere o podaji prošnje za azil. Pogoj za priznanje naj bi bila (formalna) prošnja, ki jo je mogoče veljavno vložiti le pri pristojnem organu.

24. V teh okoliščinah je Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba v primeru prosilca za azil, ki je pred nastopom polnoletnosti njegovega otroka, s katerim je v izvorni državi obstajala družina in kateremu je bil na podlagi prošnje za zaščito, vložene pred nastopom polnoletnosti, po nastopu polnoletnosti priznan status subsidiarne zaščite (v nadaljevanju: oseba, upravičena do subsidiarne zaščite), vstopil v državo članico gostiteljico osebe, upravičene do subsidiarne zaščite in je tam prav tako vložil prošnjo za mednarodno zaščito (v nadaljevanju: prosilec za azil), kadar gre za nacionalno določbo, ki se za priznanje subsidiarne zaščite, izvedene iz statusa osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, sklicuje na člen 2(j) Direktive [2011/95], pri vprašanju, ali je oseba, upravičena do subsidiarne zaščite, ‚mladoletna' v smislu tretje alineje člena 2(j) Direktive [2011/95], izhajati iz trenutka izdaje odločbe o prošnji prosilca za azil ali pa iz zgodnejšega trenutka, na primer trenutka, ko je:

(a) bil osebi, upravičeni do subsidiarne zaščite priznan status subsidiarne zaščite;

(b) prosilec za azil vložil prošnjo za azil;

(c) prosilec za azil vstopil v državo članico gostiteljico, ali

(d) oseba, upravičena do subsidiarne zaščite, vložila prošnjo za azil?

2. V primeru:

(a) Če je odločilen trenutek vložitve prošnje:

Ali je treba v tem pogledu izhajati iz pisne, ustne ali na kakšen drug način vložene namere o podaji prošnje za azil, s katero je bil seznanjen nacionalni organ, pristojen za prošnjo za azil (vložitev namere o podaji prošnje za azil), ali iz formalno vložene prošnje za mednarodno zaščito?

(b) Če je odločilen trenutek vstopa prosilca za azil v državo ali trenutek vložitve njegove prošnje za azil: Ali je pomembno tudi, da v tem trenutku še ni bilo odločeno o prošnji za zaščito osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, ki ji je bil ta status priznan šele pozneje?

3. (a) Kakšne zahteve morajo biti izpolnjene v položaju, opisanem pod točko 1, da gre pri prosilcu za azil za ‚družinskega člana' (člen 2(j) Direktive [2011/95]), ki je ‚v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito […] [prisoten] v isti državi članici' kot oseba, kateri je bila priznana mednarodna zaščita, in s katerim je ‚družina že obstajala v izvorni državi'? Ali to zlasti predpostavlja, da je bilo družinsko življenje med osebo, upravičeno do subsidiarne zaščite, in prosilcem za azil v smislu člena 7 Listine o temeljnih pravicah v državi članici gostiteljici ponovno vzpostavljeno, ali pa v tem pogledu zadošča zgolj sočasna prisotnost osebe, upravičene do subsidiarne zaščite in prosilca za azil v državi članici gostiteljici? Ali je starš tudi tedaj družinski član, če vstop glede na okoliščine posameznega primera ni bil povezan s tem, da bi se dejansko prevzela odgovornost v smislu tretje alineje člena 2(j) Direktive [2011/95] za osebo, ki ji je bila priznana mednarodna zaščita in ki je še mladoletna in neporočena?

   (b) Če je treba na vprašanje 3(a) odgovoriti tako, da mora biti družinsko življenje med osebo, upravičeno do subsidiarne zaščite, in prosilcem za azil v smislu člena 7 Listine o temeljnih pravicah v državi članici gostiteljici ponovno vzpostavljeno, ali je tedaj pomembno, kdaj je prišlo do te ponovne vzpostavitve? Ali je v tem pogledu zlasti treba upoštevati, ali je bilo družinsko življenje ponovno vzpostavljeno v določenem roku po vstopu prosilca za azil v državo, v trenutku, ko je prosilec za azil vložil prošnjo, ali v trenutku, ko je bila oseba, upravičena do subsidiarne zaščite, še mladoletna?

4. Ali lastnost prosilca za azil kot družinskega člana v smislu tretje alineje člena 2(j) Direktive [2011/95] preneha z nastopom polnoletnosti osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, in s tem povezanim prenehanjem odgovornosti za osebo, ki je mladoletna in neporočena? Če je odgovor na to nikalen: Ali ta lastnost družinskega člana (in s tem povezane pravice) po tem trenutku obstaja časovno neomejeno naprej ali pa preneha po določenem roku (in če da: kakšnem roku) ali ko nastopijo določeni dogodki (in če da: kateri dogodki)?"

IV. Postopek pred Sodiščem

25. Nemška in madžarska vlada ter Evropska komisija so predložile pisna stališča. Postopek v tej zadevi je bil 26. maja 2020 prekinjen s sklepom predsednika Sodišča na podlagi člena 55(1)(b) Poslovnika Sodišča do izdaje sodbe z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577). Predložitveno sodišče v obravnavanem postopku je bilo obveščeno o navedeni sodbi, da bi se preverilo, ali vztraja pri predlogu za sprejetje predhodne odločbe. Predložitveno sodišče je s sklepom z dne 19. avgusta 2020, ki je v sodno tajništvo Sodišča prispel 26. avgusta 2020, Sodišče obvestilo, da vztraja pri predlogu za sprejetje predhodne odločbe. Začasna prekinitev postopka v tej zadevi je bila s sklepom predsednika Sodišča z dne 28. avgusta 2020 preklicana.

26. Nemška vlada je bila z odločbo Sodišča z dne 10. novembra 2020 pozvana, naj pojasni razliko – zlasti glede postopka, rokov in pogojev – ki v nemškem pravu obstaja med vložitvijo namere o podaji prošnje za azil v smislu člena 13(1) AsylG in formalno prošnjo za azil v smislu člena 14(1) tega zakona. Nemška vlada je na to vprašanje odgovorila 14. decembra 2020.

27. Zainteresirani subjekti so bili s sklepom Sodišča z dne 10. novembra 2020 na podlagi člena 23 Statuta Sodišča pozvani, naj izrazijo stališče o morebitnih posledicah, ki jih je treba izpeljati iz sodbe z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577), za odgovor zlasti na prvo vprašanje, postavljeno v tem postopku. Madžarska vlada in Komisija sta v zvezi s tem predložili stališča.

V. Pristojnost Sodišča

28. Nemška vlada je izrazila dvome glede pristojnosti Sodišča za odgovor na vprašanja za predhodno odločanje. Po mnenju nemške vlade se vprašanja za predhodno odločanje nanašajo na razlago določbe nacionalnega prava, ki ne izhaja iz prava Unije in ki se na opredelitve pojmov, kot jih pravo Unije določa v členu 2(j) Direktive 2011/95, sklicuje zgolj v zvezi s pojmoma „druga odrasla oseba“ in „družina“.

29. Opozoriti je treba, da predložitveno sodišče z vprašanji za predhodno odločanje prosi za razlago člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 in člena 7 Listine. V teh vprašanjih ni nikakršnega sklicevanja na nacionalno pravo.

30. Vendar iz predloga za sprejetje predhodne odločbe izhaja, da je SE prošnjo za mednarodno zaščito kot družinski član (starš neporočenega mladoletnega otroka) podal na podlagi člena 26(5) v povezavi s členom 26(3), prvi stavek, AsylG, in ne na podlagi prava Unije oziroma, natančneje, na podlagi Direktive 2011/95. Kljub temu se zdi, da je vprašanje, ali je bil sin SE v odločilnem trenutku neporočen mladoletnik in ali se torej SE v skladu s členom 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 šteje za njegovega družinskega člana, bistveno za določitev statusa SE po nacionalnem pravu. To je posledica dejstva, da se besedilo člena 26(3) AsylG sklicuje na člen 2(j) Direktive 2011/95.[7]

31. Sodišče je v sodbi z dne 4. oktobra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, točke od 68 do 74), ugotovilo, da Direktiva 2011/95 ne določa take razširitve statusa begunca ali statusa subsidiarne zaščite na družinske člane osebe, ki ji je bil ta status priznan. Iz člena 23 te direktive namreč izhaja, da je ta direktiva omejena na to, da državam članicam nalaga, da prilagodijo nacionalno pravo tako, da bodo družinski člani – v smislu člena 2(j) navedene direktive – osebe, ki ji je bil priznan tak status, če posamično ne izpolnjujejo pogojev za priznanje tega statusa, lahko zaprosili za nekatere ugodnosti, ki vključujejo izdajo dovoljenja za prebivanje, dostop do zaposlitve ali dostop do izobraževanja ter ki so namenjene ohranjanju enotnosti družine. Vendar člen 3 Direktive 2011/95 državi članici omogoča, da v primeru, v katerem družinskemu članu na podlagi ureditve, ki je uvedena s to direktivo, prizna mednarodno zaščito, določi, da to zaščito razširi na druge člane te družine, če v zvezi z njimi ne velja nobeden od razlogov za izključitev iz člena 12 te direktive in je njihov položaj zaradi potrebe po ohranjanju enotnosti družine povezan z logiko mednarodne zaščite.

[7] Po mnenju predložitvenega sodišča bi bilo „[p]redlogu tožeče stranke, naj se ji prizna subsidiarna zaščita kot enemu od staršev, […] treba ugoditi, če je bil v času, upoštevnem za presojo, sin mladoleten v smislu člena 26(3), prvi stavek, AsylG in je tožeča stranka v smislu člena 26(3), prvi stavek, točka 5, AsylG zanj imela pravico do varstva in vzgoje. S členom 26(3) AsylG je bil v nacionalno zakonodajo prenesen člen 23(2) Direktive [2011/95] […]“. Glej točki 12 in 13 predloga za sprejetje predhodne odločbe.

32. Sodišče je prav tako ugotovilo, da priznanje statusa begunca ali subsidiarne zaščite družinskim članom zaradi potrebe zadevnih strank po ohranjanju enotnosti družine pomeni povezavo z logiko mednarodne zaščite, ki je pripeljala do priznanja te zaščite. [8]

33. Iz spisa, predloženega Sodišču, je razvidno, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, [9] da je Zvezna republika Nemčija uporabila možnost iz člena 3 Direktive 2011/95, da nekaterim družinskim članom, opredeljenim v členu 2(j) Direktive 2011/95, zagotovi širše varstvo.

34. V skladu z ustaljeno sodno prakso je Sodišče pristojno za predhodno odločanje o vprašanjih, ki se nanašajo na določbe prava Unije, v okoliščinah, v katerih so se določbe navedenega prava – tudi če dejstva v postopku v glavni stvari neposredno ne spadajo na področje uporabe tega prava – uporabljale na podlagi nacionalnega prava, ker se je to sklicevalo na njihovo vsebino. V takih okoliščinah obstaja nedvomen interes Unije za to, da se zaradi izogibanja morebitni različni razlagi v prihodnosti povzete določbe prava Unije razlagajo enotno. Tako je razlaga Sodišča glede določb prava Unije v položajih, za katere se to pravo ne uporablja, upravičena, kadar se te določbe za take položaje neposredno in brezpogojno uporabljajo na podlagi nacionalnega prava, da bi se zagotovilo enako obravnavanje teh položajev in položajev, za katere se navedene določbe uporabljajo. [10]

35. Ker se člen 26(3) AsylG izrecno sklicuje na pojem „družina“, kot je določen v členu 2(j) Direktive 2011/95, in ker iz ničesar ne izhaja, da se ta določba ne bi neposredno in brezpogojno uporabljala za položaje, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, je torej treba ugotoviti, da obstaja nedvomen interes Unije, da Sodišče odloči o obravnavanem predlogu za sprejetje predhodne odločbe.

36. Zato menim, da je Sodišče pristojno, da odgovori na vprašanja za predhodno odločanje.

VI. Preučitev vprašanj za predhodno odločanje

A. Prvo in drugo vprašanje

1. Uvodna pojasnila

37. Predložitveno sodišče želi s prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, ugotoviti, kateri trenutek je v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem starš (v obravnavani zadevi SE) prosi, naj se mu v skladu z nacionalnim pravom prizna subsidiarna zaščita,

[8] Glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, točka 73).

[9] Predložitveno sodišče je v točki 13 predloga za sprejetje predhodne odločbe navedlo, da je bil s členom 26(3) AsylG v nacionalno zakonodajo prenesen člen 23(2) Direktive 2011/95. Po mojem mnenju je očitno, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, da je področje uporabe te določbe nacionalnega prava širše od področja uporabe člena 23(2) Direktive 2011/95 in da se mednarodna zaščita na podlagi te nacionalne določbe v nekaterih okoliščinah razširja na družinske člane.

[10] Sodba z dne 7. novembra 2018, K in B (C-380/17, EU:C:2018:877, točke od 34 in 36 ter navedena sodna praksa). Glej tudi sodbo z dne 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, točke od 35 do 37).

izvedena iz statusa subsidiarne zaščite, ki je bil priznan neporočenemu mladoletnemu otroku, odločilen za presojo vprašanja, ali je oseba, upravičena do mednarodne zaščite – v obravnavani zadevi sin osebe SE – „mladoletnik“ v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95. [11]

38. Kot je v stališču poudarila Komisija, je odgovor na to vprašanje z vidika prava Unije potreben, da se ugotovi, ali je SE v skladu s členom 23(2) Direktive 2011/95 upravičen do ugodnosti, določenih v členih od 24 do 35 te direktive. [12]

39. Opredelitev pojma „mladoletnik“ iz člena 2(k) Direktive 2011/95, ki pomeni „državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, mlajšo od 18 let“, v postopku v glavni stvari ni sporna.

40. Sporen pa je trenutek, ki je odločilen za presojo, ali je zadevna oseba „mladoletnik“, da bi se ugotovilo, ali sta ta mladoletnik in druga oseba „družinska člana“ v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95. V skladu s členom 2(j) Direktive 2011/95 pojem „družinski člani“ v primeru, da je družina že obstajala v izvorni državi, v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito vključuje očeta neporočenega mladoletnika, ki je upravičenec do mednarodne zaščite in je prisoten v isti državi članici.

41. Predložitveno sodišče je Sodišču predstavilo pet možnih trenutkov, in sicer:

– datum, ko je bila izdana odločba o prošnji osebe SE za azil (glavni del besedila prvega vprašanja);

– datum, ko je bil sinu osebe SE priznan status subsidiarne zaščite (prvo vprašanje, točka (a));

– datum, ko je SE vložil prošnjo za azil (prvo vprašanje, točka (b));

– datum, ko je SE vstopil v Nemčijo (prvo vprašanje, točka (c)), ali

– datum, ko je sin osebe SE podal prošnjo za azil (prvo vprašanje, točka (d)).

42. Nemška vlada meni, da je za presojo, ali je zadevna oseba „mladoletnik“ v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95, odločilen datum izdaje odločbe o prošnji družinskega člana, ki želi uveljavljati pravico, izvedeno iz pravice osebe, upravičene do subsidiarne zaščite.

43. Madžarska vlada meni, da uporaba sedanjika v besedilu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 nasprotuje retroaktivni razlagi mladoletnosti. Dejanski in pravni položaj, na katerem temelji odločba, naj bi bilo tako treba preučiti in presojati glede na okoliščine, ki so obstajale v času sprejetja te odločbe. Drugačna razlaga naj bi v tem postopku pomenila, da bi se morali pristojni organi pri sprejemanju te odločbe opreti na domnevo, v skladu s katero naj bi bila zadevna oseba še vedno mladoletna, čeprav ni več tako. Takšne domneve pa naj ne bi bilo

[11] Iz spisa, predloženega Sodišču, je razvidno, da je bil sin osebe SE mladoleten, ko je januarja 2016 ta vstopila na ozemlje Nemčije in februarja 2016 zaprosila za azil. Vendar je sin osebe SE 20. aprila 2016, to je en dan preden je SE 21. aprila 2016 vložil formalno prošnjo za mednarodno zaščito, postal polnoleten. Sin osebe SE prav tako ni bil več mladoleten, ko mu je bil 13. maja 2016 priznan status subsidiarne zaščite. Predložitveno sodišče navaja, da se je v nacionalni sodni praksi v nekaterih primerih – v skladu z načelom iz člena 77 AsylG – tudi v zvezi z mladoletnostjo osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, izhajalo iz datuma, ko je bila sprejeta odločitev o prošnji enega od staršev za azil. V drugih primerih pa se je štelo za zadostno, da je bila oseba, upravičena do subsidiarne zaščite, v trenutku, ko je eden od staršev vložil prošnjo za azil, še mladoletna. V zvezi s tem se v obrazložitev pretežno navajajo določbe prava Unije, izrecna fiksna določitev upoštevnega trenutka pri izvedeni mednarodni zaščiti za otroke (glej člen 26(2) AsylG) pa se prenaša na mednarodno zaščito staršev, čeprav v zvezi s tem ni ureditve. Glej točko 16 predloga za sprejetje predhodne odločbe.

[12] Sodišče se ne sme izreči o posledicah, ki bi jih podani odgovor lahko imel v okviru nacionalnega prava, zlasti ob upoštevanju člena 26(5) v povezavi s členom 26(3), prvi stavek, AsylG. To je dolžnost predložitvenega sodišča.

mogoče izpeljati iz besedila Direktive 2011/95 ali iz njenih ciljev in naj bi bila v nasprotju z načelom pravne varnosti. Po mnenju madžarske vlade je odločilen datum odločbe o prošnji za mednarodno zaščito, ki jo je vložil družinski član upravičenca do mednarodne zaščite.

44. Komisija pa po drugi strani meni, da je treba člen 2(j), tretja alinea, in člen 23(2) Direktive 2011/95 razlagati tako, da se državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki je bila ob vložitvi prošnje za mednarodno zaščito v državi članici mlajša od 18 let, vendar je med postopkom postala polnoletna in ji je bil nato priznan status subsidiarne zaščite, šteje za „mladoletnika“ v smislu člena 2(j), tretja alinea, te direktive, če je oče te osebe na ozemlje iste države članice vstopil, preden je oseba, upravičena do subsidiarne zaščite, postala polnoletna, in če je prošnjo iz člena 23(2) Direktive 2011/95 vložil v razumnem roku po datumu, na katerega je bila osebi, upravičeni do subsidiarne zaščite, ta zaščita dejansko priznana.

2. Sodba z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248)

45. Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe jasno izhaja, da se je predložitveno sodišče pri izbiri različnih možnih trenutkov vsaj deloma zgledovalo po sodbi z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248). [13] Zato bom zaradi boljšega razumevanja različnih možnih trenutkov, kot jih je opredelilo predložitveno sodišče, podrobneje predstavil dejansko stanje in sodbo v navedeni zadevi.

46. Zadeva, v kateri je bila izdana sodba z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), se je nanašala na pravico mladoletnice brez spremstva, ki je na Nizozemsko vstopila in vložila prošnjo za azil, ko je bila še mladoletna, vendar je status begunke pridobila in prošnjo za združitev družine s svojimi starši vložila *po tem*, ko je postala polnoletna.

47. Sodišču je bilo postavljeno vprašanje, ali je treba člen 2(f) [14] Direktive Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine [15] razlagati tako, da je treba za „mladoletnika“ v smislu te določbe šteti državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki je bila ob vstopu na ozemlje države članice in ob vložitvi prošnje za azil v tej državi stara manj kot 18 let, vendar je med azilnim postopkom postala polnoletna in ji je bil nato priznan azil z učinkom za nazaj od datuma vložitve prošnje. Sodišče je ugotovilo, da je treba člen 2(f) Direktive 2003/86 v povezavi s členom 10(3)(a) [16] te direktive razlagati tako, da je treba za „mladoletnika“ v smislu te določbe šteti tudi državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki je bila ob vstopu na ozemlje države članice in ob vložitvi prošnje za azil v tej državi stara manj kot 18 let, vendar je med azilnim postopkom postala polnoletna in ji je bil nato priznan status begunca.

48. Sodišče je navedlo, da bi, če bi bila pravica do združitve družine iz člena 10(3)(a) Direktive 2003/86 odvisna od trenutka, ko pristojni nacionalni organ formalno sprejme odločbo, s katero zadevni osebi prizna status begunca, namesto da bi se nacionalne organe spodbujalo, naj prošnje za mednarodno zaščito, ki so jih vložili mladoletniki brez spremstva, obravnavajo prednostno, da bi se upoštevala njihova posebna ranljivost, taka razlaga lahko imela nasprotni učinek in ovirala

[13] Glej točko 18 predloga za sprejetje predhodne odločbe.

[14] Ta določba določa, da „‚mladoletniki brez spremstva‘ pomeni državljane tretje države ali osebe brez državljanstva, mlajše od osemnajst let, ki prispejo na ozemlje držav članic brez spremstva odrasle osebe, ki je zanje odgovorna po zakonu ali običaju, dokler takšna oseba zanje učinkovito ne poskrbi, ali mladoletnike, ki ostanejo brez spremstva po vstopu na ozemlje držav članic.“

[15] UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 224.

[16] Ta določba v bistvu določa, da države članice, če je begunec mladoletnik brez spremstva, dovolijo vstop in bivanje zaradi združitve družine njegovih sorodnikov v prvem kolenu v ravni črti.

uresničevanje cilja Direktive 2013/32 ter direktiv 2003/86 in 2011/95, ki je zagotoviti, da države članice v skladu s členom 24(2) Listine pri uporabi teh direktiv dejansko upoštevajo predvsem koristi otroka.[17]

49. Sodišče je tako menilo, da če se kot trenutek, na katerega se je treba sklicevati pri presoji starosti begunca za namene uporabe člena 10(3)(a) Direktive 2003/86, šteje datum vložitve prošnje za mednarodno zaščito, se s tem omogoča zagotovitev enakega in predvidljivega obravnavanja vseh prosilcev, ki so s časovnega vidika v enakem položaju, s čimer se zagotovi, da je uspeh prošnje za združitev družine v glavnem odvisen od okoliščin, ki jih je mogoče pripisati prosilcu, ne pa upravi, kot je trajanje obravnave prošnje za mednarodno zaščito ali prošnje za združitev družine. Vendar je Sodišče pojasnilo, da mora begunec, ki je bil ob vložitvi prošnje mladoletnik brez spremstva, vendar je med postopkom postal polnoleten, vložiti prošnjo za združitev v razumnem roku.[18] V zvezi s tem je Sodišče menilo, da mora biti prošnja za združitev družine vložena v roku treh mesecev od dneva, ko je bil zadevnemu mladoletniku priznan status begunca.

3. Sodba z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577)

50. Prav tako menim, da je upoštevna sodba z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577), ki je bila sprejeta po predlogu za sprejetje predhodne odločbe v obravnavani zadevi.

51. V tej zadevi je bilo Sodišču med drugim postavljeno vprašanje, ali je treba člen 4(1), prvi pododstavek, točka (c), Direktive 2003/86 razlagati tako, da se za datum, na katerega se je treba sklicevati pri ugotavljanju, ali je neporočen državljan tretje države oziroma oseba brez državljanstva „mladoletni otrok“ v smislu te določbe, šteje datum, ko se vloži prošnja za vstop in prebivanje zaradi združitve družine za mladoletne otroke, ali datum, ko pristojni organi te države članice odločijo o tej prošnji, kar je lahko tudi po vložitvi tožbe zoper odločbo o zavrnitvi take prošnje.

52. Sodišče je v točkah 36 in 37 te sodbe nedvoumno navedlo, da če bi se za datum, na katerega se je treba sklicevati pri presoji starosti prosilca za namene uporabe člena 4(1), prvi pododstavek, točka (c), Direktive 2003/86, štel datum, ko pristojni organ zadevne države članice odloči o prošnji za vstop na ozemlje te države in prebivanje na njem zaradi združitve družine, to ne bi bilo v skladu s cilji, ki jih uresničuje ta direktiva, niti z zahtevami, ki izhajajo iz člena 7 in člena 24(2) Listine, saj se pristojnih nacionalnih organov in sodišč namreč ne bi spodbujalo, naj prošnje mladoletnikov obravnavajo prednostno, z nujnostjo, ki je potrebna za upoštevanje njihove ranljivosti, tako da bi ti organi in sodišča lahko ravnali na način, ki bi ogrozil pravico teh mladoletnikov do združitve družine. Sodišče je tako ugotovilo, da je treba člen 4(1), prvi

[17] Glej točko 58 sodbe z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), ter točki 36 in 37 sodbe z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577). Sodišče je v točki 49 sodbe z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), navedlo, da niti člen 2(f) niti člen 10(3)(a) Direktive 2003/86 ne omogočata odgovora na vprašanje, postavljeno v tej zadevi. Zato je preučilo tudi sistematiko in cilj te direktive. V zvezi s tem je Sodišče menilo, da če bi bila pravica do združitve družine iz člena 10(3)(a) Direktive 2003/86 odvisna od trenutka, ko pristojni nacionalni organ formalno sprejme odločbo, s katero zadevni osebi prizna status begunca, in torej od večje ali manjše hitrosti, s katero ta organ obravnava prošnjo za mednarodno zaščito, bi bil ogrožen polni učinek te določbe in bi bilo to v nasprotju ne zgolj s ciljem te direktive, ki je spodbujanje združitve družine in v zvezi s tem odobritev posebnega varstva beguncem, zlasti mladoletnikom brez spremstva, temveč tudi z načeloma enakega obravnavanja in pravne varnosti. Glej točko 55 sodbe z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248).

[18] Sodišče je v točki 50 sodbe z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), v bistvu opozorilo, da se člen 10(3)(a) Direktive 2003/86 uporablja le za združitev družine beguncev, katerim je ta status priznala ena od držav članic.

pododstavek, točka (c), Direktive 2003/86 razlagati tako, da se za datum, na katerega se je treba sklicevati pri ugotavljanju, ali je neporočen državljan tretje države oziroma oseba brez državljanstva mladoletni otrok v smislu te določbe, šteje datum, ko se vloži prošnja za vstop in prebivanje zaradi združitve družine za mladoletne otroke, in ne datum, ko pristojni organi te države članice odločijo o tej prošnji.

4. Kratka analiza zadevnih sodb

53. Kot sem navedel, sta se sodbi z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), in z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577), nanašali na razlago Direktive 2003/86.

54. Najprej je treba poudariti, da je bila Direktiva 2003/86 sprejeta 22. septembra 2003. Ta direktiva je bila torej sprejeta približno šest mesecev pred sprejetjem Direktive Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite.[19] Z Direktivo 2004/83, ki jo je pozneje nadomestila Direktiva 2011/95, je bil v pravo Unije prvič uveden pojem status subsidiarne zaščite. Namen tega zaporedja dogodkov je pojasniti, zakaj se Direktiva 2003/86 nanaša le na begunce, ne pa tudi na državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki jim je priznan status subsidiarne zaščite. Čeprav so pravice družinskih članov beguncev povečini urejene v Direktivi 2003/86 in Direktivi 2011/95,[20] se prvonavedena direktiva ne nanaša na pravice družinskih članov oseb, ki jim je bil priznan status subsidiarne zaščite.

55. Sodišče je namreč v točki 34 sodbe z dne 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192), potrdilo, da je treba Direktivo 2003/86 razlagati tako, da se ne uporablja za državljane tretjih držav, družinske člane upravičenca do statusa subsidiarne zaščite.[21]

56. Menim, da je z vidika obravnavane zadeve poučna rešitev, ki je bila v sodbi z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), sprejeta v zvezi s pravico mladoletnika brez spremstva, ki mu je bil v skladu s členom 2(f) in členom 10(3)(a) Direktive 2003/86 priznan status begunca, do združitve družine. Vendar analize, opravljene v navedeni zadevi, ni mogoče v celoti prenesti na obravnavano zadevo, saj med njima obstajajo nekatere bistvene dejanske in pravne razlike. Natančneje, v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), je šlo za *mladoletnega otroka brez spremstva*, ki je vložil prošnjo za združitev družine na podlagi člena 10(3)(a) Direktive 2003/86, ne pa za starša, ki (kot v obravnavani zadevi) prosi za združitev s svojim otrokom med drugim na podlagi člena 23 in naslednjih Direktive 2011/95.

57. Dalje, čeprav gre v obravnavani zadevi za vprašanje pravic enega od staršev posameznika, ki mu je bil priznan status subsidiarne zaščite, je zadeva, v kateri je bila izdana sodba z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577), prav tako nekoliko drugačna, saj se nanaša na razlago člena 4(1), prvi pododstavek, točka (c), Direktive 2003/86, ki določa, da države članice dovolijo vstop in bivanje neporočenim mladoletnim otrokom begunca.

[19] UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 224.

[20] Glej tudi Direktivo 2013/32.

[21] Glej člen 3(2)(c) Direktive 2003/86.

5. Uporaba sodne prakse v obravnavani zadevi

58. Opozoriti je treba, da člen 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 ne določa natančno trenutka, ki ga je treba upoštevati. Čeprav bi lahko zakonodajalec Unije ta vidik pojasnil, kar bi bilo koristno, pa kljub temu, da tega ni storil, to ne pomeni, da lahko vsaka država članica enostransko določa, kateri trenutek bo odločilen za ugotavljanje, ali nekatere osebe štejejo za „družinske člane" v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95. Do te ugotovitve sem prišel iz več razlogov.

59. Prvič, v besedilu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 ni nobenega napotila na nacionalno pravo ali na države članice in, drugič, v tej določbi ali kateri koli drugi določbi Direktive 2011/95 ni nobenega elementa, ki bi kazal na to, da je nameraval zakonodajalec Unije odgovornost za določitev zadevnega trenutka, ki je odločilen za tako presojo, prepustiti posameznim državam članicam.

60. Sodišče je v sodbah z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248, točka 41), ter z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577, točka 30), opozorilo, da tako iz zahteve po enotni uporabi prava Unije kot iz načela enakosti izhaja, da je treba posamezno določbo tega prava, ki za opredelitev svojega smisla in obsega ne napotuje izrecno na pravo držav članic, običajno razlagati samostojno in enotno v celotni Evropski uniji, in sicer ob upoštevanju, med drugim, sobesedila, v katero je določba umeščena, in cilja, ki ga zadevna ureditev uresničuje.

61. Menim, da je treba člen 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 razlagati glede na člen 23 te direktive, ki v prvem odstavku zelo jasno in nedvoumno določa, da „[d]ržave članice *zagotovijo*, da se lahko ohrani enotnost družine" (moj poudarek). Poleg tega je v uvodni izjavi 16 Direktive 2011/95 navedeno, da ta direktiva upošteva temeljne pravice in spoštuje načela, priznana z Listino, in si prizadeva za spodbujanje uporabe členov, ki med drugim vključujejo člena 7 in 24 Listine.

62. V skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da je treba člen 7 Listine, ki priznava pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, razlagati v povezavi z obveznostjo upoštevanja koristi otroka, ki je priznana v členu 24(2) Listine, in ob upoštevanju potrebe, da otrok vzdržuje redne osebne stike z očetom in materjo, ki je navedena v členu 24(3) Listine. [22]

63. Iz navedenega izhaja, da je treba člen 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 razlagati v korist zadevnega otroka in ob skrbi za spodbujanje družinskega življenja.

64. Menim, da v okviru postopka, kakršen je ta v obravnavani zadevi, ne bi bilo niti v korist zadevnega otroka, niti v skladu s skrbjo za spodbujanje družinskega življenja niti, če smo že pri tem, v skladu z logiko sodb z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), ter z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577), če bi se za trenutek, ki je odločilen za presojo mladoletnosti v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95, štel datum, ko je bilo o prošnji osebe SE za azil dejansko odločeno, [23] ali datum, ko je bil sinu osebe SE priznan status subsidiarne zaščite. [24]

[22] Sodba z dne 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, točka 55 in navedena sodna praksa).

[23] Glavni del besedila prvega vprašanja.

[24] Prvo vprašanje, točka (a).

65. Iz sodb z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248, točka 55), ter z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577), je jasno razvidno, da je Sodišče menilo, da pravica prosilca do družinskega življenja ne bi smela biti odvisna od hitrosti in trajanja obravnave prošenj in postopka odločanja na nacionalni ravni. Načelo, na katero se opirata navedeni sodbi, je, da upravičenost do vložitve prošnje za združitev družine ne sme biti pogojena z naključnostjo datumov, na katere tretje osebe sprejmejo posamezne odločbe.

66. Menim, da to velja ne glede na to, ali je priznanje statusa subsidiarne zaščite na podlagi Direktive 2011/95 ugotovitveni akt ali ne. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v uvodni izjavi 21 Direktive 2011/95 navedeno, da je priznanje statusa begunca ugotovitveni akt. V zvezi s subsidiarno zaščito pa Direktiva 2011/95 ne vsebuje nobene enakovredne uvodne izjave.[25] Čeprav se Sodišče v sodbi z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), sklicuje na dejstvo, da je priznanje statusa begunca ugotovitveni akt,[26] vseeno poudarja, da bi bil, če bi bila pravica do združitve družine iz člena 10(3)(a) Direktive 2003/86 odvisna od trenutka, ko pristojni nacionalni organ formalno sprejme odločbo, s katero zadevni osebi prizna status begunca, in zato od večje ali manjše hitrosti, s katero ta organ obravnava prošnjo za mednarodno zaščito, ogrožen polni učinek te določbe. Tak položaj ne bi bil v nasprotju zgolj s ciljem te direktive, ki je spodbujanje združitve družine in v zvezi s tem odobritev posebnega varstva beguncem, zlasti mladoletnikom brez spremstva, temveč tudi z načeloma enakega obravnavanja in pravne varnosti.[27]

67. Podoben pristop je Sodišče uporabilo v sodbi z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577). Vendar se Sodišče v obrazložitvi ni oprlo na ugotovitveno naravo akta, s katerim se prizna status begunca, ampak je izpostavilo tudi pravice, ki izhajajo iz člena 7 ter iz člena 24(2) in (3) Listine, ter korist zadevnih otrok. Navedlo je, da pravica do združitve družine ne bi smela biti odvisna od okoliščin, ki so v bistvu negotove in nepredvidljive ter ki jih je mogoče v celoti pripisati pristojnim nacionalnim organom in sodiščem zadevnih držav članic.[28]

68. Iz nacionalnega spisa, ki je bil v okviru tega postopka predložen Sodišču, je razvidno, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, da so od dneva, ko je sin osebe SE vložil prošnjo za azil (21. avgust 2012), do dneva, ko mu je bila priznana subsidiarna zaščita (13. maj 2016), pretekla skoraj štiri leta. Predložitveno sodišče v zvezi s tem precej dolgim obdobjem ni podalo nobenega

[25] Čeprav uvodna izjava v zvezi s subsidiarno zaščito, ki bi bila enakovredna uvodni izjavi 21, ne obstaja, menim, da ima vsak državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki izpolnjuje vsebinske pogoje iz poglavja V Direktive 2011/95, po vložitvi prošnje za mednarodno zaščito subjektivno pravico do priznanja statusa subsidiarne zaščite, in sicer tudi pred sprejetjem formalne odločbe v zvezi s tem. Poleg tega je Sodišče v točki 32 sodbe z dne 1. marca 2016, Kreis Warendorf in Osso (C-443/14 in C-444/14, EU:C:2016:127), navedlo, da je v uvodnih izjavah 8, 9 in 39 Direktive 2011/95 navedeno, da je želel zakonodajalec Unije vzpostaviti enoten status vseh oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in se je zato odločil upravičencem do statusa subsidiarne zaščite priznati enake pravice in ugodnosti, kot jih imajo begunci, z izjemo odstopanj, ki so nujno potrebna in objektivno upravičena. V zvezi s tem pa v členu 23(2) Direktive 2011/95 ni določeno nobeno odstopanje, ki bi veljalo za upravičence do subsidiarne zaščite. Ta določba se izrecno sklicuje na upravičence do mednarodne zaščite.

[26] Menim, da se je vprašanje glede ugotovitvene narave statusa begunca med drugim pojavilo zato, ker člen 3(2)(a) Direktive 2003/86 izrecno določa, da se ta direktiva ne uporablja, če sponzor „prosi za priznanje statusa begunca in njegova prošnja še ni bila dokončno rešena“. Glej sodbo z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248, točka 50). V Direktivi 2011/95 ni enakovredne določbe.

[27] Sodišče je v točki 60 sodbe z dne 12. aprila 2018, A in S (C-550/16, EU:C:2018:248), pojasnilo, da če „se kot trenutek, na katerega se je treba sklicevati pri presoji starosti begunca za namene uporabe člena 10(3)(a) Direktive 2003/86, šteje datum vložitve prošnje za mednarodno zaščito, se s tem omogoča zagotovitev enakega in predvidljivega obravnavanja vseh prosilcev, ki so s časovnega vidika v enakem položaju, s čimer se zagotovi, da je uspeh prošnje za združitev družine v glavnem odvisen od okoliščin, ki jih je mogoče pripisati prosilcu, ne pa upravi, kot je trajanje obravnave prošnje za mednarodno zaščito ali prošnje za združitev družine“.

[28] Sodba z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577, točka 43). Poleg tega dovoljenje za vstop in bivanje, določeno v členu 4(1), prvi pododstavek, točka c, Direktive 2003/86, ki je bilo sporno v tej zadevi, ni, kot je navedla Komisija, ugotovitveni akt.

pojasnila. Lahko bi domnevali, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, da je do tega prišlo zaradi določenih pravnih sredstev, ki jih je sin osebe SE vložil zoper odločbo zveznega urada, s katero je ta zavrnil njegovo prošnjo za azil. V zvezi s tem zadostuje ugotovitev, da se o prošnji za azil, ki jo je vložil SE, od leta 2016 še vedno odloča.

69. Če bi dejstvo, da je moral prosilec za mednarodno zaščito uveljavljati pravna sredstva, določena v členu 46 Direktive 2013/32, lahko privedlo do položaja, v katerem bi družinski člani zaradi podaljšanja obravnave prošenj, do česar bi taki postopki neizogibno privedli in na katere prosilec očitno nima nobenega vpliva, izgubili pravico do ohranjanja enotnosti družine in vse iz nje izhajajoče pravice, ki jih imajo med drugim na podlagi Direktive 2011/95, to po mojem mnenju ne bi povzročilo le nevarnosti morebitne erozije pravic,[29] ki jih zagotavljata člena 7 in 24 Listine, ampak bi bilo tudi v nasprotju s členom 47 Listine in s pravico do učinkovitega pravnega sredstva. Tak položaj bi lahko močno oviral uporabo pravnih sredstev, ki bi sicer lahko bila na voljo, in stranke nesorazmerno odvračal od njihovega uveljavljanja.[30]

70. V zvezi s tem menim, da dejstvo, na katero sta opozorili nemška in madžarska vlada,[31] da se v skladu s členom 46(3) Direktive 2013/32 zahteva podrobna in *ex nunc* presoja dejstev in pravnih vprašanj, ki jo morajo opraviti sodišča, pri katerih je vloženo pravno sredstvo na prvi stopnji zoper odločbo v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito, ni upoštevno, ko se odloča med drugim o tem, kateri trenutek je odločilen za presojo, ali je oseba, upravičena do subsidiarne zaščite (v obravnavani zadevi sin osebe SE), „mladoletnik“ v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95. Namen člena 46(3) Direktive 2013/32 je zagotoviti, da odločbe sodišč, pristojnih na področju mednarodne zaščite, temeljijo na ažurnih dejanskih in pravnih okoliščinah.[32] Ta določba pa nikakor ne vpliva na pravico družinskih članov, da so v skladu s členom 23(2) Direktive 2011/95 upravičeni do ugodnosti iz členov od 24 do 35 te direktive, ali na trenutek, v katerem te pravice dejansko nastanejo.

71. Kar zadeva možni trenutek, naveden v prvem vprašanju, točka (c), to je datum vstopa SE v Zvezno republiko Nemčijo, je jasno, da člen 2(j) Direktive 2011/95 določa, da morajo biti zadevni družinski člani „v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito […] prisotn[i] v isti državi članici“.[33] Da bi se ta določba lahko uporabljala, bi moral SE v Zvezno republiko Nemčijo vstopiti, preden je njegov sin postal polnoleten, sin osebe SE pa bi moral prošnjo za mednarodno zaščito vložiti, ko je bil še mladoleten, saj SE prosi za priznanje pravic iz tega naslova.

[29] Glej tudi moje sklepne predloge v zadevi B. M. M. in B. S. (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, EU:C:2020:222, točka 43).

[30] Glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577, točke od 53 do 55).

[31] Nemška vlada meni, da je glede pogoja, v skladu s katerim mora biti oseba, upravičena do subsidiarne zaščite, „mladoletnik“ v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95, odločilen datum odločbe o prošnji družinskega člana, ki želi uveljavljati pravico, izvedeno iz pravice osebe, upravičene do subsidiarne zaščite. Nemška vlada zlasti navaja, da ker se na podlagi člena 46(3) Direktive 2011/95 zahteva podrobna *ex nunc* presoja, to posledično pomeni, da pravo Unije temelji na načelu, da sta odločilna dejanski in pravni položaj, ki obstajata v trenutku te presoje. To stališče nasprotuje možnosti prenosa odločilnega trenutka, ko morajo obstajati dejanski pogoji, na podlagi katerih je mogoče sorodnika opredeliti za družinskega člana v smislu opredelitve iz člena 2(j) Direktive 2011/95, na zgodnejši datum pred sprejetjem odločbe. Madžarska vlada meni, da se ugotovitve Sodišča v sodbi z dne 16. julija 2020, État belge (Združitev družine – mladoletni otrok) (C-133/19, C-136/19 in C-137/19, EU:C:2020:577), ne uporabljajo *mutatis mutandis* za to zadevo, zlasti ob upoštevanju zahteve iz člena 46(3) Direktive 2013/32, kot jo je Sodišče potrdilo v sodbi z dne 25. julija 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:584), v skladu s katero je treba tako dejstva kot pravna vprašanja prošnje za azil preučiti podrobno in *ex nunc*. Po mnenju madžarske vlade je to, da mladoletnik po vložitvi prošnje postane polnoleten, okoliščina, ki je sodišče glede na zahtevo po presoji *ex nunc* pri odločanju ne sme spregledati. Madžarska vlada meni, da enako načelo velja tudi v upravnem postopku. Tako ponovno poudarja, da je trenutek, odločilen za presojo mladoletnosti, datum odločbe v zvezi s prošnjo (osebe SE) za mednarodno zaščito, ki temelji na družinskem položaju.

[32] V zvezi z upravnim postopkom glej po analogiji tudi člena 10(3)(b) in 45(2)(a) Direktive 2013/32. V okviru nacionalnega sodnega postopka pa glej člen 77 AsylG.

[33] Z navedeno določbo se zahteva tudi, da „je družina že obstajala v izvorni državi“.

72. To, da je bil zadevni „mladoletnik“ prisoten v zadevni državi članici in da je vložil prošnjo za mednarodno zaščito, sta sicer nujna pogoja, vendar sama po sebi nista zadostna za nastanek pravice do ugodnosti, navedenih v členu 23(2) Direktive 2011/95. Družinski člani upravičenca do mednarodne zaščite, ki sami ne izpolnjujejo pogojev za tako zaščito, morajo biti namreč v skladu s členom 23(2) Direktive 2011/95 dejansko *„upravičeni do* ugodnosti iz členov 24 do 35 […]“.[34] Menim, da je prav ta upravičenost tisti vidik, na podlagi katerega se začne presoja pravice do zadevnih ugodnosti in potemtakem pomeni trenutek, ki je odločilen za presojo mladoletnosti upravičenca do mednarodne zaščite iz člena 23(2) Direktive 2011/95.

73. Zato menim, da lahko oče „mladoletnika“, ki je upravičenec do mednarodne zaščite, uživa pravice, določene v členu 23(2) Direktive 2011/95, na podlagi dejstva, da je njegov „družinski član“, le če zadevni oče te pravice dejansko uveljavlja oziroma je do njih upravičen, dokler je upravičenec do mednarodne zaščite še mladoleten. V zadevi, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, je za presojo mladoletnosti v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 zato načeloma odločilen trenutek, v katerem je prosilec za azil (oseba SE) podal prošnjo za azil (prvo vprašanje, točka (b) – leto 2016). Glede na jasno besedilo člena 23(2) Direktive 2011/95 zato menim, da trenutek, v katerem je upravičenec do mednarodne zaščite (sin osebe SE) podal prošnjo za azil,[35] ni odločilen za presojo mladoletnosti v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 (prvo vprašanje, točka (d) – leto 2012).

74. Odločilen trenutek za presojo, ali je sin osebe SE mladoletnik v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95, je torej datum, na katerega je SE vložil prošnjo za azil (prvo vprašanje, točka (b) – leto 2016), če je sin osebe SE prošnjo za mednarodno zaščito vložil, *preden* je postal polnoleten, in če sta bila *oba* zadevna družinska člana prisotna v isti državi članici, preden je sin osebe SE postal polnoleten.

75. Ker menim, da je odločilen trenutek, v katerem je SE podal prošnjo za azil, to pomeni, da je precej pomembno tudi drugo vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče. S tem vprašanjem se sprašuje, ali je odločilen datum, na katerega je bila vložena namera o podaji prošnje azil, ali pa datum, na katerega je bila prošnja za azil formalno vložena.[36]

76. Za odgovor na to vprašanje je nujna razlaga člena 6 Direktive 2013/32. Menim, da je mogoče odgovor na vprašanje predložitvenega sodišča izpeljati iz točk od 92 do 94 sodbe z dne 25. junija 2020, Ministerio Fiscal (Organ, za katerega je verjetno, da bo prejel prošnjo za mednarodno zaščito) (C-36/20 PPU, EU:C:2020:495), v katerih je v bistvu navedeno, da državljan tretje države v skladu s členom 6(1) Direktive 2013/32 pridobi status prosilca za mednarodno zaščito v smislu člena 2(c) Direktive 2013/32, *ko „poda“ tako prošnjo*. Dejanje „podaje“ prošnje za mednarodno zaščito pa *ne* zahteva nobene upravne formalnosti, saj je treba te formalnosti spoštovati pri „vložitvi“ prošnje. Pridobitev statusa prosilca za mednarodno zaščito tako ne more biti pogojena niti z evidentiranjem niti z vložitvijo prošnje, dejstvo, da državljan tretje države izrazi

[34] Moj poudarek.

[35] Sin osebe SE je prošnjo za azil podal leta 2012.

[36] Predložitveno sodišče je v točki 3 predloga za sprejetje predhodne odločbe navedlo, da je oseba SE zaprosila za azil februarja 2016 in 21. aprila 2016 vložila formalno prošnjo za mednarodno zaščito. Predložitveno sodišče je v točkah 20 in 21 predloga za sprejetje predhodne odločbe navedlo tudi, da se za materialno podajo prošnje za azil v skladu s členom 13(1) AsylG ne zahteva izpolnjevanje določenih formalnosti, medtem ko je treba prošnjo za azil v skladu s členom 14(1), prvi stavek, AsylG načeloma formalno vložiti pri pristojni izpostavi zveznega urada. Po mnenju predložitvenega sodišča bi dejstvo, da člen 6 Direktive 2013/32 državam članicam omogoča, da določijo formalno vložitev prošnje, in jim nalaga le, da to vložitev omogočijo v najkrajšem možnem času, ne da bi bile v tem pogledu določene konkretne časovne zahteve, lahko govorilo v prid presoji mladoletnosti v času formalne vložitve prošnje. Čeprav s tem niso določeni konkretni minimalni, običajni in najdaljši roki, pa je treba formalno vložitev prošnje vendarle omogočiti nemudoma, torej brez namernega zavlačevanja. Vendar je predložitveno sodišče poudarilo, da je sporno, ali izhajanje iz formalne vložitve prošnje zadosti načelom enakega obravnavanja, pravne varnosti in *effet utile*.

namero, da zaprosi za mednarodno zaščito, pred „drugim organom“ v smislu člena 6(1), drugi pododstavek, Direktive 2013/32, pa zadostuje za to, da pridobi status prosilca za mednarodno zaščito. Vložitev take namere zato zadostuje, da začne teči rok šestih delovnih dni, v katerem mora zadevna država članica to prošnjo vpisati v evidenco.

77. Zato se zdi, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, da je odločilen trenutek v zvezi s prošnjo SE za azil nastopil februarja 2016, ne pa 21. aprila 2016, ko je SE vložil formalno prošnjo za mednarodno zaščito. Ker je torej SE prošnjo za azil podal, ko je bil njegov sin še mladoleten, to pomeni, da se je SE štel za družinskega člana v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95.

78. Zato menim, da je treba na prvo in drugo vprašanje odgovoriti, da je v okoliščinah zadeve, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, za presojo, ali je upravičenec do mednarodne zaščite mladoletnik v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95, odločilen datum, ko oče tega upravičenca v skladu s členom 6(1) Direktive 2013/32 poda prošnjo za mednarodno zaščito, če upravičenec do mednarodne zaščite za priznanje te zaščite zaprosi, preden postane polnoleten, in če sta oba zadevna družinska člana prisotna v isti državi članici, preden postane upravičenec do mednarodne zaščite polnoleten.

B. Tretje vprašanje za predhodno odločanje

79. Predložitveno sodišče želi s tretjim vprašanjem izvedeti, ali se s členom 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 v povezavi s členom 23(1) te direktive zahteva ponovna vzpostavitev družinskega življenja med zadevnimi „družinskimi člani“ v smislu člena 7 Listine ali pa za ugotovitev statusa družinskega člana zadošča zgolj sočasna prisotnost osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, in tega družinskega člana v zadevni državi članici.[37]

80. V skladu s členom 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 je pojem „družinski člani“ z vidika očeta upravičenca do mednarodne zaščite[38] odvisen le od treh pogojev, in sicer da je družina že obstajala v izvorni državi,[39] da so v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito družinski člani upravičenca do mednarodne zaščite prisotni v isti državi članici in da je upravičenec do mednarodne zaščite neporočen mladoletnik.

81. Ta določba, zlasti pa pogoj glede prisotnosti v isti državi članici, ne zahteva ponovne vzpostavitve družinskega življenja med zadevnimi družinskimi člani v smislu člena 7 Listine. Člen 7 Listine zahteva spoštovanje pravice do družinskega življenja. Družinskim članom pa ne nalaga nikakršnih posebnih zahtev glede intenzivnosti družinskega razmerja.

[37] Nemška vlada meni, da opredelitve iz člena 2(j) Direktive 2011/95 ni mogoče presojati neodvisno od člena 23(2) te direktive, ki je namenjen ohranjanju enotnosti družine. Zato naj bi bila ponovna vzpostavitev družinskega življenja v smislu člena 7 Listine med osebo, upravičeno do subsidiarne zaščite, in prosilcem za azil v državi članici gostiteljici nujna. Poleg tega naj bi bil vstop na ozemlje namenjen (ponovnemu) uresničevanju starševske pravice. Madžarska vlada meni, da v skladu s členom 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 za uveljavljanje statusa družinskega člana ne zadošča, da so družinski člani sočasno prisotni na ozemlju države članice, ampak da se je treba prepričati, da med njimi resnično obstajajo družinske vezi, kar pomeni, da je med staršem in mladoletnim otrokom v zadevni državi članici dejansko prišlo do ponovne vzpostavitve družinskega življenja.

[38] Ta določba se nanaša na „očeta, mater ali drugo odraslo osebo, ki je za upravičenca do mednarodne zaščite *odgovorna*“. Moj poudarek. Čeprav se domneva, da družinsko razmerje med enim od staršev in neporočenim mladoletnim otrokom obstaja, če so izpolnjeni vsi pogoji iz člena 2(j) Direktive 2011/95, menim, da je treba obstoj „starševskega“ razmerja med dvema odraslima osebama v skladu z zakonom ali s prakso zadevne države članice tudi dokazati.

[39] Po mojem mnenju se lahko od družinskih članov zahteva predložitev listinskih dokazov, iz katerih je razvidno, da je družina v izvorni državi že obstajala. Glej po analogiji člen 5(2) Direktive 2003/86, ki določa, da se prošnji za vstop in bivanje, vloženi pri pristojnih organih države članice, priložijo listinski dokazi o družinskem razmerju.

82. Člen 23(1) Direktive 2011/95 določa, da države članice zagotovijo, da se lahko ohrani enotnost družine. V zvezi s tem člen 23(2) navedene direktive državam članicam nalaga natančno določene pozitivne obveznosti, ki jim ustrezajo jasno opredeljene subjektivne pravice. Ta določba od držav članic zahteva, da zagotovijo, da so „družinski člani“, kot so opredeljeni v členu 2(j) Direktive 2011/95, upravičeni do ugodnosti iz členov od 24 do 35 te direktive. Te ugodnosti se morajo načeloma priznati družinskim članom.[40] Države članice nimajo v zvezi s tem nobenega polja proste presoje.[41]

83. Kot je v stališču pravilno navedla Komisija, se lahko zgodi, da ponovna vzpostavitev družinskega razmerja dejansko ni odvisna zgolj od želja zadevnih družinskih članov, ampak od pogojev, na katere ne morejo vplivati, kot je, na primer, kraj njihove nastanitve. Poleg tega, kar je morda še pomembneje, ni jasno, kako bi lahko pristojni nacionalni organi na pošten, objektiven in sorazmeren način spremljali in ocenjevali ponovno vzpostavitev družinskega razmerja, saj Direktiva 2011/95 v zvezi s tem ne določa nobenega merila.

84. Če pa neporočeni mladoletnik ob nastopu polnoletnosti v pisni obliki izrecno navede, da enotnosti družine ne želi ohranjati, potem cilja člena 23 Direktive 2011/95 ni mogoče doseči, kar pomeni, da pristojni nacionalni organi družinskim članom niso dolžni priznati ustreznih ugodnosti iz členov od 24 do 35 te direktive.

85. Čeprav je sin osebe SE 20. aprila 2016 dopolnil 18 let in postal polnoleten, pa iz spisa, predloženega Sodišču, ni razvidno, da je v kateri koli fazi nasprotoval ohranitvi enotnosti družine ali združitvi z očetom, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.

C. Četrto vprašanje za predhodno odločanje

86. Predložitveno sodišče s četrtim vprašanjem prosi za pojasnilo, ali lastnost prosilca za azil kot družinskega člana (oseba SE) v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 preneha z nastopom polnoletnosti ali s poroko osebe, upravičene do subsidiarne zaščite (sina osebe SE). Predložitveno sodišče želi izvedeti tudi, ali v primeru, da lastnost očeta osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, kot družinskega člana v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 načeloma obstaja še naprej tudi po nastopu polnoletnosti otroka, ta lastnost – razen v primerih, ko oče ni več prisoten v državi članici gostiteljici ali ko otrok ni več upravičen do zaščite – preneha v določenem trenutku ali z nastopom določenega dogodka.[42]

87. Menim, da trajanje pravic družinskih članov v smislu člena 2(j), tretja alinea, in člena 23(2) Direktive 2011/95 *ni* časovno neomejeno.

[40] Razen v nekaterih primerih, v katerih nujni razlogi nacionalne varnosti ali javnega reda zahtevajo drugače. Glej na primer člena 24 in 25 Direktive 2011/95.

[41] Razen ko gre za posebne izjeme od teh obveznosti, določene v členu 23(3) in (4) Direktive 2011/95. Družinski člani tako morda ne bi mogli uveljavljati ugodnosti iz člena 23(1) in (2) Direktive 2011/95, če ne bi bili upravičeni do mednarodne zaščite skladno s poglavjema II in V te direktive. Glej člen 23(3) Direktive 2011/95. Poleg tega lahko države članice zadevne ugodnosti zavrnejo, zmanjšajo ali ukinejo iz razloga državne varnosti ali javnega reda. Glej člen 23(4) Direktive 2011/95. Iz spisa, predloženega Sodišču, ni razvidno, da so te izjeme v obravnavani zadevi upoštevne.

[42] Nemška in madžarska vlada menita, da se v skladu s členom 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 za priznanje statusa družinskega člana zahteva, da je zadevna oseba mladoletna in neporočena. Iz tega naj bi posledično izhajalo, da status družinskega člana preneha, ko zadevna oseba postane polnoletna ali se poroči. Komisija meni, da družinski člani v skladu s členom 2(j), tretja alinea, in členom 23(2) Direktive 2011/95 ohranijo svoje pravice tudi po nastopu polnoletnosti upravičenca do mednarodne zaščite, in sicer v času veljavnosti dovoljenja za prebivanje, ki jim je bilo izdano v skladu s členom 24(2) te direktive.

88. Po mojem mnenju družinski člani v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 pravico do ugodnosti iz členov od 24 do 35 te direktive ohranijo tudi po nastopu polnoletnosti upravičenca do mednarodne zaščite, in sicer v času veljavnosti dovoljenja za prebivanje, ki jim je bilo izdano v skladu s členom 24(2) te direktive.

89. V zvezi s tem člen 24(2) Direktive 2011/95 določa, da „države članice upravičencem do statusa subsidiarne zaščite in *njihovim družinskim članom* izdajo dovoljenje za prebivanje, ki se ga lahko podaljša in ki mora veljati *vsaj eno leto* oziroma, v primeru podaljšanja, vsaj dve leti, razen če nujni razlogi nacionalne varnosti ali javnega reda zahtevajo drugače.“ [43]

VII. Predlog

90. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanja, ki jih je postavilo Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Nemčija), odgovori:

V okoliščinah zadeve, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, je za presojo, ali je upravičenec do mednarodne zaščite mladoletnik v smislu člena 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite, odločilen datum, na katerega oče tega upravičenca v skladu s členom 6(1) Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite poda prošnjo za mednarodno zaščito, če je upravičenec do mednarodne zaščite prošnjo za priznanje te zaščite vložil, preden je postal polnoleten, in če sta oba zadevna družinska člana prisotna v isti državi članici, preden je upravičenec do mednarodne zaščite postal polnoleten.

Pojem „družinski člani“ je v skladu s členom 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 z vidika očeta upravičenca do mednarodne zaščite odvisen le od treh pogojev, in sicer da je družina že obstajala v izvorni državi, da so v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito družinski člani upravičenca do mednarodne zaščite prisotni v isti državi članici in da je upravičenec do mednarodne zaščite neporočen mladoletnik. Člen 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 ne zahteva ponovne vzpostavitve družinskega življenja med zadevnimi družinskimi člani v smislu člena 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Če neporočeni mladoletnik v skladu s členom 2(j), tretja alinea, Direktive 2011/95 ob nastopu polnoletnosti v pisni obliki izrecno navede, da enotnosti družine ne želi ohranjati, cilja člena 23 Direktive 2011/95 ni mogoče doseči, kar pomeni, da pristojni nacionalni organi družinskim članom niso dolžni priznati ustreznih ugodnosti iz členov od 24 do 35 te direktive.

Trajanje pravic družinskih članov v smislu člena 2(j), tretja alinea, in člena 23(2) Direktive 2011/95 ni časovno neomejeno. Družinski člani v smislu člena 2(j), tretja alinea, in člena 23(2) Direktive 2011/95 ohranijo pravico do ugodnosti iz členov od 24 do 35 te direktive tudi po nastopu polnoletnosti upravičenca do mednarodne zaščite, in sicer v času veljavnosti dovoljenja za prebivanje, ki jim je bilo izdano v skladu s členom 24(2) te direktive.

[43] Moj poudarek.